

PARTER**Sökande**

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motpart

AA

Ombud: Advokat Jessica Madani
Advokatfirman Helios AB
Box 12085
102 23 Stockholm

DOMSLUT**Betalningsskyldighet till staten**

AA ska betala en sanktionsavgift om 80 000 kr.

BAKGRUND

Finansinspektionen har förelagt **AA** att betala 80 000 kr i sanktionsavgift för överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation. **AA** har inte godkänt sanktionsavgiften varför Finansinspektionen har väckt talan vid tingsrätten om att sanktionsavgift ska beslutas.

BEGÄRAN M.M.

Finansinspektionen har begärt att **AA** ska betala en sanktionsavgift om 80 000 kr för följande överträdelse.

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm den 14 december 2018 handlat aktier i bolaget Cline Scientific AB (ISIN: SE0006758231). När handeln inleddes ägde han 5 200 aktier i bolaget.

Kl. 10:16 har **AA** lagt in en handelsorder om att sälja 5 200 aktier i bolaget för 3 kr 70 öre per aktie.

Kl. 10:21 har **AA** lagt en handelsorder om köpa 20 000 aktier för 2 kr 90 öre per aktie.

Kl. 12:15 och kl. 12:45 har han köpt ytterligare totalt 22 917 aktier i bolaget för 2 kr 90 öre per aktie.

Kl. 17:27:36, kort innan handelsdagen avslutas, har **AA** lagt en handelsorder om att köpa 1 aktie för 3 kr 68 öre. I slutaktionen gick hans handelsorder till avslut kl. 17:29 och han fick då köpa 1 aktie för 3 kr 68 öre. Avslutet höjde senast betalt med 18,7 procent.

Vid handelsdagens slut förföll **AA** handelsorder om att sälja 5 200 aktier.

AA köp om en aktie har eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien.

AA har vidgått att han har utfört de aktuella transaktionerna. Han motsätter sig att betala sanktionsavgift då hans agerande inte givet eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. I andra hand begärs att Finansinspektionen ska avstå ingripande. Under alla förhållanden ska sanktionsavgiftens storlek sättas ned.

AA har begär ersättning för sina rättegångskostnader.

Tingsrätten har avgjort målet utan huvudförhandling.

UTVECKLING

Finansinspektionen har anfört sammanfattningsvis följande. AA har överträtt förbudet mot marknadsmanipulation. Hans agerande uppfyller inte förutsättningarna för legitima skäl och godtagen marknadspraxis. Han har hög grad av ansvar för överträdelsen. När priset för en transaktion offentliggörs sker det genom angivandet av vad som kallas ”senast betalt” alltså det senaste betalda priset för aktien som meddelas till marknaden. AA köp om en aktie har höjt senast betalt med 18,71 procent. Höjningen är en tydlig signal till marknaden om ett högt intresse för aktien som i detta fall inte motsvarades av ett faktiskt ökat intresse. Endast en aktie omsattes till det priset och köparen av denna aktie, AA hade en order i marknaden om att sälja 5 200 aktier för 3 kr 70 öre. Eftersom handelsordern lades i stängningsauktionen har agerandet påverkat priset på aktien vid en särskilt känslig tidpunkt. Om inte slutkursen blivit makulerad hade kursen blivit missvisande inför nästa handelsdag. Andra aktörer på marknaden har därför vilseletts eller riskerats att vilseledas av AA transaktion.

Eftersom AA begått en överträdelse ska han betala sanktionsavgift, överträdelsen kan inte anses vara ringa, ursäktlig. Gällande storleken på sanktionsavgiften har Finansinspektionen har anfört att 80 000 kr är lämpligt i detta fall och gjort gällande att handel med små volymer på så sätt som skett i det här fallet är ett störningsmoment på värdepappersmarknaden och påverkar marknadens integritet. Detta är dock en överträdelse som typiskt sett är allvarliga än exempelvis egenhandel, men om det rör sig om enstaka tillfällen inte utgör en särskilt allvarlig from av marknadsmanipulation. Finansinspektionen har inga riktlinjer för bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek. Varje bedömning måste göras som ett resultat av omständigheterna i det enskilda fallet. AA har ägnat sig åt

aktiehandel i många år, han har haft att känna till reglerna på handelsplatsen. Det har inte framkommit några försvårande eller förmildrande omständigheter. Han befinner sig inte, med hänsyn till hans kapital, i någon svag finansiell ställning.

Sanktionsavgiften ska därför bestämmas till 80 000 kr.

AA har genom ombud anfört i huvudsak följande. Han bestrider att utförandet av de aktuella transaktioner utgör marknadsmanipulation då agerandet inte har givit eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. AA placerade en köporder avseende 1 aktie kl. 17.27:36, det vill säga i anslutning till att börsen stängde. Handelsordern gick till avslut kl. 17.29, en minut innan börsen stänger. Då spotlight Stock Market makulerade köpet av 1 aktie drygt tre minuter senare, kl. 17:33:16, kan AA transaktioner under inga omständigheter ha gett falska eller vilseledande signaler till andra investerare som handlar på grundval av den visade kursen i tiden därefter. Den tid som andra aktörer på marknaden kan ha vilseletts eller riskerade att vilseledas är såldes i praktiken inskränkt till en minut. Det ska också beaktas att handel på börsen är öppen. Andra investerare har alltså haft möjlighet att skaffa insyn i att endast en aktie köpts. Den normala prisbildningsprocessen har inte satts ur spel, transaktionen måste ha skett inom ramen för en normal handel på marknaden. AA ha genomfört transaktionen i syfte att förbättra sin depå inför helgen, han var omedveten om att det inte var tillåtet. Han har inte agerat uppsåtligt. Han har sysslat med aktiehandel som fritidssysselsättning och har aldrig tidigare varit föremål för påstått marknadsmissbruk eller mottagit varning eller liknande avseende otillbörlig beteende från Avanza. Han bör därmed inte anses ha varit oaktsam. Att Finansinspektionen inte har etablerat godtagen marknadspraxis vilket medför att ett undantag mot förbudet inte är tillämpligt ska inte ligga AA till last. Det har också enbart varit fråga om en engångsföreteelse.

För det fall tingsrätten anser att AA gjort sig skyldig till marknadsmanipulation begär AA att Finansinspektionen avstår från ingripande. Handlandet har varit av synnerligen begränsad omfattning och kan inte

anses utgöra någon allvarigare form av marknadsmanipulation. Han har inte haft syfte att påverka aktiekursen och det har inte varit ett genomtänkt beteende. Det är uppenbart att hans handlande varit av bagatellartad karaktär, varför överträdelsen endast varit ringa. Det förfaller vidare klart att överträdelsen begåtts i förbiseende och av oförstånd varför överträdelsen även varit ursäktlig. Det finns skäl att avstå ingripande. Han har inte utfört någon liknande handel igen, vilket är att likna vid sådan rättelse som avses i KompL.

Under alla förhållanden ska sanktionsavgiften storlek sättas ned. Överträdelsen har varit synnerligen kortvarig, det har inte förelegat någon systemrisk eller konkret risk för skada eller för att AA ska ha gjort någon vinst, varken kortsiktig eller långsiktig på sitt handlande. Hans agerande har varit präglad av okunskap och har inte gjort det i syfte av egen vinning, om han agerat oaktsamt har det ändå enbart varit fråga om en engångshändelse. AA totala värdepappersinnehav uppgår till 788 488 kr, han är arbetssökande och har ingen annan inkomstkälla. Sammantaget ska sanktionsavgiften för det fall sådan utkrävs sättas ner.

UTREDNING

Finansinspektionen har som bevisning åberopat Trade report, Order report, depåsammandrag, depåavtal med bilagor, och Rules for Members of Nordic Growth Market NGM AB and ATS Finans AB.

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Av artiklarna 12.1 a i) och 15 i EU:s förordning nr 596/2014 om marknadsmissbruk (Mar) framgår att utförandet av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation

och att det är otillåtet. I bestämmelserna finns inga subjektiva rekvisit utan en sanktionsavgift kan beslutas utan hänsyn till förekomst av uppsåt eller oaktsamhet (jfr prop. 2016/17:22 s. 99).

I artikel 12 punkten 2 Mar anges ett antal exempel på beteenden som ska anses utgöra marknadsmanipulation. I punkten 2 b nämns särskilt agerandet att köpa eller sälja finansiella instrument när marknaden öppnar eller strax innan den stänger på ett sådant sätt att de investerare som handlar på grundval av den visade kursen, inklusive start och slutkursen vilseledd eller kan förväntas vilseledas.

Enligt artiklarna 12.1 och 13 i Mar aktualiseras inte förbudet mot marknadsmanipulation om det kan visas att transaktionen har utförts av legitima skäl *och* i enlighet med godtagen marknadspraxis. Finansinspektionen kan som behörig myndighet etablera godtagen marknadspraxis enligt bestämmelsen. Hittills har myndigheten inte utnyttjat den möjligheten.

Som komplement till Mar finns lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (KompL). I 5 kap. 1 och 3 §§ i denna lag sägs att Finansinspektionen ska ingripa mot den som har överträtt bland annat förbudet mot marknadsmanipulation och att ingripande kan ske med sanktionsavgift. Enligt 17 § i samma kapitel och lag får Finansinspektionen avstå från ingripande bland annat när överträdelsen är ringa eller ursäktlig, om personen i fråga gör rättelse, eller det annars finns särskilda skäl.

Av förarbetena till lagen framgår att med ringa överträdelser menas bagatellartade överträdelser och med ursäktliga överträdelser menas exempelvis att det är uppenbart att överträdelsen begåtts av förbiseende. Vidare kan enligt förarbetena ett särskilt skäl att avstå finnas när den som har överträtt regelverket är underårig eller om någon annan myndighet har beslutat om ingripande på ett sätt som innebär att dubbelprövningsförbudet hindrar ett nytt ingripande (prop. 2016/17:22 s. 391–392).

I 5 kap 6 § anges vilket högsta belopp en sanktionsavgift ska fastställas till. I 5 kap. 18 § anges vilka omständigheter som ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas. Av bestämmelsen följer att hänsyn bland annat ska tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Vidare ska särskild hänsyn tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar. Särskild hänsyn ska även tas till personens finansiella ställning, och, om det går att fastställa, den vinst som personen gjort till följd av överträdelsen. Utöver dessa omständigheter sägs i 16§ i samma kapitel och lag vad som ska beaktas försvårande respektive förmildrande.

Marknadsmanipulation

AA har medgett att han har genomfört de aktuella transaktionerna. Det vinner även stöd av utredningen i övrigt. AA köp om en aktie har höjt senast betalda kurs med 18,7 procent strax innan handelsdagens slut och påverkat stängningskursen. Hans handlande har kunnat förväntats ge vilseledande signaler om aktiens pris. Agerande utgör därför marknadsmanipulation, vilket också följer uttryckligen av Mar. Att makulering av avslutet har skett kort tid efter det genomfördes innebär i sig inte att hans handlande inte kunnat förväntats ge vilseledande signaler om aktiens pris.

Det AA anfört om att marknaden är offentlig och att andra investerare ska ha visst ansvar för att kontrollera den genomförda ordern påverkar inte domstolens bedömning i den delen.

För sanktionsavgift krävs inte att det föreligger något subjektivt moment hos den som begått överträdelsen. Att AA inte varit medveten om att det han gjorde var otillåtet medför inte heller det att det inte skulle vara fråga om marknadsmanipulation. Enligt domstolen framstår det som klart att AA s handlade i syfte att kunna avyttra i vart fall det innehav som han hade en säljorder på till ett förmånligare pris än det som följde av en normal och marknadsmässig efterfrågan på aktien. Detta då AA

när han lade köpordern om en aktie, hade en order i marknaden om att sälja 5 200 aktier för 3 kr 70 öre. AA har uppgett att han lade köporderna för att det skulle kännas bättre om hela hans portfölj hade ett högre värde inför helgen. Han har alltså haft kunskap om hur hans agerande skulle påverka aktiekursen. Mot den bakgrunden kan inte hans överträdelse anses vara bagatellartad eller ha skett till följd av uppenbart förbiseende på så sätt att den saka anses som ringa eller ursäktlig. Att avslutet makulerades efter kort tid har vid denna bedömning ingen betydelse. Inte heller är den omständigheten att han inte upprepat överträdelsen något som kan anses utgöra en rättelse.

Enligt artikel 13 i förordningen får en behörig myndighet etablera godtagen marknadspraxis. Det är således inget krav att det etableras någon sådan praxis. Finansinspektionen har inte gjort detta, varför undantaget inte är tillämpligt i målet.

Detta sammantaget innebär att AA ska betala sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Köpordern lagts i slutet av handelsdagen vilket, är att se som försvårande vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek. Överträdelsen är annars inte till sin karaktär att betrakta som särskilt allvarlig. Enbart under slutskedet av handelsdagen, en tid uppgående till under en minut, har köpordern utgjort ”senast betalt”, detta dock på grund av makulering från handelsplatsformens sida och inte någon rättelse vidtagen av

AA Ordern har såvitt framgått inte haft några konkreta effekter på det finansiella systemet, inga andra skador har heller av vad som framkommit förelegat. De potentiella effekterna har dock varit det att marknaden kunnat vilseledas genom avslutet.

AA har gjort själv uppgett att han gjorde affären för att höja värdet på sitt totala innehav inför helgen. Samtidigt har han haft en aktiv säljorder avseende 5 000 aktie AA har alltså varit medveten om vad han har gjort och hur hans

agerande kommit att påverka kursen och värdet på aktierna. AA har även enligt det avtal som han ingått med Avanza haft att känna till de regler som vid tidpunkten gällde vid handel på plattformen, han har därför haft att känna till att hans agerande kunnat vara otillåtet. Det han uppgett att han inte tidigare agerat på detta sätt eller fått några indikationer om att hans agerande skulle vara otillåtet föranleder inte tingsrätten att göra någon annan bedömning. Han måste alltså haft en hög grad ansvar för det handlande som utgjort överträdelsen.

AA har anfört att han är arbetssökande och inte har någon annan ekonomisk inkomst än det innehav han har på sin aktiedepå. För närvarande skulle enligt honom innehavet uppgå till 788 488 kr. Tingsrätten har ingen anledning att ifrågasätta detta. Gällande finansiell ställning gäller i första hand att hänsyn ska tas till en fysisk persons årsinkomst, men även förmögenhetsförhållanden bör kunna beaktas (a.prop. s. 224). AA saknar för närvarande inkomst. Han är arbetssökande och har så varit under en period. Hans aktiedepå motsvarar dock ett inte obetydligt kapital. Tingsrätten anser sammantaget inte att hans finansiella ställning är svag på så sätt som krävs att den ska påverka sanktionsföreläggandets storlek.

Ytterligare en aspekt som kan beaktas vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek är den vinst som skapats genom överträdelsen. I detta fall har inte någon vinst för AA eller någon annan genererats då avslutet makulerats, varför detta inte är något som kan beaktas av domstolen.

Vid bestämmandet av storleken på sanktionsavgiften beaktar även tingsrätten att det såväl av skälen till Mar som förarbetena till KompL framgår att syftet med den nya lagstiftningen har varit att avgiftsnivåerna generellt ska höjas och att sanktionsavgifterna måste ha en avskräckande effekt.

Med hänsyn till ovanstående anser tingsrätten att den av Finansinspektionen föreslagna nivån på sanktionsavgiften får anses väl avvägd.

Sammanfattningsvis ska alltså **AA** betala en sanktionsavgift om 80 000 kr.

Vid denna utgång har inte **AA** rätt till ersättning för sina rättegångskostnader.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-01)

Överklagandet riktas till Svea hovrätt men ska ha kommit in till tingsrätten senast den 10 december 2019.

Zebastian Leach

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.